

ЗАГАЛЬНІ ЗВІТНІ ЗБОРИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА (1 грудня 2012 року)

Щороку вже вкотре в актовій залі Львівського національного університету ім. І. Франка НТШ звітує про свою роботу. Традиційно порядок денний зборів складається з двох частин, яким передує вступне слово голови Товариства. Перша частина — наукові доповіді, друга — звітні доповіді голови НТШ і Ревізійної комісії, що супроводжуються широким обговоренням. 1 грудня 2012 р. він був такий:

Доповіді:

Леонтій Войтович. Нові джерела до історії Галицько-Волинського князівства і біографії князя Лева Даниловича;

Степан Гелей. Кооперація і національне відродження української державности;

Ярослав Каличак. Інтерметаліди: синтез, структура, перспективи використання;

Михайло Гончар. Біосенсори: наукові основи конструювання та їх приклади застосування;

Звітні доповіді голови Товариства Олега Купчинського та голови Ревізійної комісії НТШ Бориса Білинського.

У вступному слові голова НТШ О. Купчинський відзначив, що Загальні звітні збори НТШ належать до особливих подій у житті Товариства: вони підсумовують науково-організаційні, наукові, а також суспільно-громадські здобутки протягом 2012 р. у рамках різних наукових підрозділів НТШ. Ці збори — 22-гі від відновлення 1989 р. Товариства у Львові, час їх проведення збігається із 139-ю річницею заснування Товариства — першої нашої неофіційної україномовної академії наук, ім'я якої Наукове товариство ім. Шевченка. Наступного року святкуватимемо 140-річчя Товариства. Чи є ще в якійсь зі слов'янських країн (навіть у минулому державних) схожа громадська науко-

ва організація, яка б такий тривалий час проіснувала!? Це відбулося лише в Україні з НТШ.

Далі О. Купчинський відзначив, що нинішня дата зборів, 1 грудня, збіглася з річницею проголошення ЗУНРу, серед творців якого були відомі члени НТШ Антін Петрушевич, Кость Левицький, Олександр Барвінський. Окремо оголосив, що в 2012 р. НТШ спіткали великі втрати: „відійшли у вічність такі дійсні члени Товариства: кібернетик Тарас Вінцюк (Київ); активний відновлювач НТШ 1989 р., хемік Євген Гладішевський; історик Василь Маркусь (США); відомий економіст Іван Коропецький (США)“ і попросив вшанувати їх хвилиною мовчання.

Подасмо скорочений виклад доповіді голови НТШ Олега Купчинського.

„Сьогоднішнє засідання підсумовує роботу НТШ за 2012 р. Немає сумніву, що це одне з найбільших наших зібрань за насиченістю змісту і кількістю присутніх (134 особи).

Загалом звітний період 2012 р. з погляду розвитку Товариства був нерівним і відповідно до попередніх років не вельми результативним. Не всі сподівання здійснились. Це стосується насамперед ставлення державних структур до проблем Товариства, видавничої діяльності, фінансово-господарських справ.

І. Загальні дані про НТШ в Україні на кінець листопада 2012 р.

Нині в матірньому НТШ в Україні працює 35 комісій (об'єднаних секціями або самостійно) та 18 осередків в обласних та районних містах України.

Комісії НТШ у Львові налічують близько 1750 осіб, а осередки — понад 900. Останнє посвідчення видано під № 2791.



Відкриття Загальних звітних зборів НТШ в Україні 1 грудня 2012 р. Зліва направо в Президії: Л. Войтович, С. Гелей, М. Андрейчин, О. Купчинський (відкриває збори), Р. Кирчів, Б. Ковалів, Я. Каличак

На 2012 р. звання дійсних членів мають 146 чоловік, з-поміж яких у гуманітарних науках працює 62, природничо-математичних — 84, в осередках обрано і затверджено 28 дійсних членів. Найчисленніше репрезентовані Львів і Київ.

Почесними членами у відновленому Товаристві обрано десять осіб (надано звання Євгенові Гладисhevському).

Склад управи: голова — Олег Купчинський; заст. голови — Роман Кушнір, Олег Шаблій, Дмитро Федасюк, Ігор Завалій; секретар-референт і протокольний секретар — Ірина Касьяненко.

Діє Президія НТШ (23 особи) і Рада НТШ.

Допоміжні установи: бухгалтерія: головний бухгалтер — Ольга Максимішин; видавничий центр: виконувач обов'язків директора — Владислав Бартошевський; бібліотека: завідувач — Ірина Мельничук; книгарня: виконувач обов'язків завідувача — Ірина Мельничук.

Контрольно-ревізійна комісія: голова — Борис Білинський, члени комісії — Мирослава Ковбуз та Наталія Щербина.

Голови осередків НТШ: Вінницький — Анатолій Подолинний, Дніпропетровський — Сергій Світленко, Донецький — Володимир Білецький, Дрогобицький — Леонід Тимошенко, Закарпатський — Олена Шимко, Івано-Франківський — Василь Мойсишин, Коломийський — Михайло Паньків, Косівський — Григорій Гуцуляк, Кримський — Петро Вольвач, Луганський — Олександр Галич, Луцький — Анатолій Свідзинський, Слобожанський — Юрій Кисельов, Сумський — Сергій П'ятченко, Рівненський — Андрій Бомба, Тернопільський — Михайло Андрейчин, Харківський — Юрій Ранюк, Черкаський — Віталій Масенко, Чернівецький — Степан Мельничук.

II. Науково-організаційна і представницька діяльність НТШ

Працю в Науковому товаристві ім. Шевченка за звітний період з 27 листопада 2011 р. по 1 грудня 2012 р. виконували спільно всі структурні підрозділи та служби Товариства. Йдеться насамперед про роботу секцій і комісій, працю осередків Товариства в Україні, про діяльність Президії й управи Товариства, керівників друкарні та книгарні.

Робота проводилася під керівництвом адміністрації НТШ, а в осередках, відповідно, голів і секретарів цих структурних частин Товариства. Важливі питання обговорювалися на Президії Товариства. За звітний період відбулося чотири засідання Президії.

Під час засідань Президії розглядалися такі питання: плани діяльності Товариства (загальні та тематичні) на поточний 2012 р.; підготовка XXIII Наукової сесії НТШ та інших конференцій; укладання та апробація програм наукових заходів; обговорювалися видавничі проекти Товариства та умови їх реалізації протягом 2012 р.; заходи на відзначення річниць видатних осіб й історичних подій; співпраця НТШ з осередками Товариства НАН України, Інститутом енциклопедичних досліджень та крайовими товариствами НТШ поза Україною; поточні фінансово-господарські справи Товариства. Остання тема домінувала кілька разів.

На обговорення Президії ставилися такі питання, як підготовка книжкового форуму у Львові; ремонт будинку на вул. Ген. Чупринки, 21, та ін.

Для загального ознайомлення з поточними справами НТШ широкої наукової громадськості та подальшої спільної праці протягом 2012 р. тричі засідала Рада Товариства. Крім обговорення щоденних проблем, важливим елементом їх порядку денного було виголошення наукових доповідей.

У науково-організаційній діяльності НТШ за 2012 р. основною була реалізація видавничих проєктів. Крім того, друкарня НТШ видала низку книжок лише з комерційними намірами (ширше про це далі). За сприяння Інституту енциклопедичних досліджень НАН України Товариство підтримує ділові контакти стосовно підготовки ЕСУ та Енциклопедії НТШ.



Доповідає
Леонтій Войтович



Доповідає
Степан Гелей



Доповідає
Ярослав Каличак

2012 р. поповнилась на 379 книжок Бібліотека НТШ. Видання дарують Товариству а, деякі за змогою воно купує. Цього року успішно працював Відділ періодики і довідкової літератури Бібліотеки НТШ, продовжується каталогізація книжкових фондів. Скаталогізовано в електронному варіанті 4680 книжок. Про успішне функціонування бібліотеки свідчить реєстр читачів.

З участю НТШ відбулися різні науково-культурні заходи:

21 грудня 2011 р.— наукова конференція „Культурна спадщина західноукраїнського регіону“, присвячена пам'яті д. чл. НТШ Володимира Вуйцика; 26 грудня 2011 р.— „круглий стіл“ „Академік Євген Лазаренко — ректор, учений, громадянин“; 24 січня 2012 р.— конференція з участю Музикознавчої комісії та факультету культури і мистецтв; протягом 2011—2012 рр. численні засідання і конференції, присвячені 200-річчю від народження Маркіяна Шашкевича; 23 лютого 2012 р.— засідання, присвячене М. Шашкевичу у Київському міському будинку вчителя; 16—18 травня 2012 р.— міжнародна конференція „Археологія Заходу України“; 7 серпня 2012 р.— презентація першої книжки творів Т. Шевченка в'єтнамською мовою (Тернопільський осередок); 13—16 вересня 2012 р.— наукові читання ім. акад. Є. Лазаренка (до 100-річчя від народження) у м-ку Чинадійовому (Закарпатська обл.) та ін.

Впродовж звітного періоду відбувалася представницька робота, пов'язана в НТШ з науковим та культурним життям краю, його контактами з адміністрацією міста та області й науковими та навчальними інституціями.

III. Діяльність секцій, комісій та осередків НТШ

У праці більшості структурних підрозділів НТШ спостерігається задовільний рівень самоорганізації і виконавської діяльності у науково-організаційному, науковому та видавничому аспектах. Правда, ще не можна узагальнювати. В ряді комісій, а також осередків цього року панувало певне затишшя, щоб не сказати гостріше. Прикладом цього є хоч би те, що із 35 комісій на сьогодні (незважаючи на визначені терміни) надіслано звіти лише з 22 комісій. І це у Львові. Прийшло вісім (із 19) звітів осередків. Тому подаємо неповну інформацію про роботу підрозділів НТШ.

І ще одна увага. Незважаючи на те, що вироблена структура звітів, секретарі комісій її не дотримуються. Трапляються також звіти, які ігнорують конкретику. Президії НТШ, очевидно, слід з цього зробити певні організаційні висновки.

Секції і Комісії НТШ

А. Робота гуманітарних секцій і комісій. *Історична комісія* (голова А. Фелонюк). Налічує 35 членів. Провела чотири засідання, з них два в рамках Наукової (безрезневої) сесії НТШ. Члени комісії опублікували понад 20 розвідок і хронікальних матеріалів. Заслужують на увагу такі теми засідань, як „Міщанин ранньомодерного Львова: публічний та приватний вимір” і „Червенська та Перемисьльські землі: початки історичної традиції”. 2012 р. комісія почала підготовляти новий том „Записок НТШ” (СCLXIV) Історично-філософської секції. *Філософська комісія* (голова А. Пащук) (7 членів). Провела два засідання, присвячені проблематиці історії української філософії. За звітний період опубліковано понад 13 статей. Крім того, шість статей передано комісією для публікації до згаданих „Записок НТШ”. Певний внесок у працю Товариства зробили *Комісія семіотики* (голова А. Карась), *Соціологічна комісія* (голова Г. Щерба). Великий поступ протягом року зробила *Комісія спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін* (голова А. Гречило). Свої засідання проводить окремо і як співорганізатор засідань з іншими комісіями. Особливо насиченим був порядок денний двох засідань під час XXIII Наукової сесії НТШ. Виголошено 24 доповіді і повідомлення, які увійдуть до наступного тому комісії „Записок НТШ”. Секція представлена ще одним звітом, а саме *Правничої комісії* (голова Т. Андрусак). Він, на жаль, дуже загальний і має декларативний характер. Комісія наче б проводить одне—два засідання на місяць, постійно досліджує „чинне законодавство України”. Але не подано жодної теми засідання, коли конкретно проходили засідання, хто виступав... На цьому тлі звіт про роботу *Комісії всесвітньої літератури ім. М. Лукаша* (голова

Р. Зорівчак) — ціле дослідження і винятковий показ праці. Комісія скеровувала свою діяльність на вивчення міжнародного контексту української мови й літератури, на розширення контактів



У залі засідань

Львівських філологів з науковцями інших міст і держав, на вишкіл молодих професійних кадрів перекладачів (письмових і усних), зокрема, синхроністів, перекладознавців, літературних критиків, фахівців із контрактивної лінгвістики та порівняльного літературознавства. Комісія працювала над підготовкою до друку листування Г. Кочура, укладанням глосарію журналу „The Ukrainian Weekly”, проводила наукові засідання, статті членів публікуються у „Записках НТШ”, які нині репрезентуємо. Продовжує свої добрі традиції *Етнографічна комісія* (голова Я. Тарас). Її члени опублікували 38 статей і монографічних досліджень. Не відстають *Комісія фольклористики* (голова М. Чернопиский), *Театрознавча комісія* (голова М. Гарбузюк) та *Музикознавча комісія* (голова О. Козаренко), яка, треба відзначити, провела конференції з нагоди 100-річчя Львівської музикології, засідання, присвячені І. Соневицькому, М. Лисенку, В. Гошовському та ін. Тішать здобутки *Комісії образотворчого та ужиткового мистецтва* (голова Р. Яців), *Інституту колекціонерства українських мистецьких пам'яток при НТШ* (голова І. Завалій). Не можна не згадати альбомів „Гуцульські художні твори з металу”, „Анатоль Петрицький. Театральні строї та декорації”.

Б. Робота Природничо-математичних і Лікарської комісії. Ці комісії репрезентують великі за обсягом та значенням дослідницькі проекти. Вважає проведена праця у *Комісії фізики* (голова Я. Довгий). Охоплює 122 члени, з яких 15 дійсних членів. Комісія разом із науковцями фізичного факультету університету та відділів Інституту фізики бере активну участь у програмах спеціального семінару, що присвячується різній проблематиці. Члени комісії входять до дискусійного клубу Українського фізичного товариства, беруть участь у конференції „Нові напрями у фізиці та астрофізиці”, а під час XXIII Наукової сесії НТШ організували конференцію „50 років концепції тахіонів”. Видавнича діяльність Комісії представлена за 2012 р. понад 30 науковими і науково-популярними працями. На переломі 2011—2012 рр. у комісії з'явився „Фізичний збірник” (757 с.). У звітному періоді чимало наукових заходів та публікацій здійснила *Комісія математики* (голова Т. Банах). Її члени брали участь у шести міжнародних форумах, у тому числі в Німеччині, опублікували дев'ять статей у закордонних профільних журналах (усіх 25). Активно працювала і *Комісія механіки* (голова Б. Кіндрацький). На окрему увагу заслуговує підготовлений нею у співпраці з іншими інституціями збірник наукових праць „Нестаціонарні процеси деформування елементів конструкцій, зумовлені дією полів різної фізичної природи”. З року в рік тішить своєю працею Хе-

мічна комісія (голова Я. Каличак). Її робота спрямована на координацію наукових досліджень з хемії, заходів з утвердження української наукової термінології, проведення предметних наукових зібрань. Члени комісії — учасники 10 різних конференційних засідань. 12 статей увійшло до їхнього збірника „Праці НТШ” і понад 30 опубліковано в інших виданнях. Не відстають *Біохемічна* (голова І. Головацький) та *Екологічна комісії* (голова П. Третяк). Подібно засвідчила діяльність окремих збірників „Праці НТШ” *Геологічна комісія* (голова О. Матковський). Заслугою членів комісії є вихід у світ книжки „Євген Лазаренко — видатна постать ХХ століття”, організація і проведення VII наукових читань ім. акад. Є. Лазаренка під назвою „Розвиток ідей академіка Є. Лазаренка в сучасній літературі” (до 100-річчя від народження вченого). Крім того, члени комісії провели урочисту Академію, присвячену Є. Лазаренкові. Впродовж 2012 р. активно працювала *Географічна комісія* (голова О. Шаблій). Зокрема, проводила засідання комісії із чітким порядком денним, брала участь в роботі різних наукових сесій, конференцій, симпозіумів. Члени комісії — учасники семінару в рамках щорічних „Читань Степана Рудницького”. Географічна комісія також брала участь у підготовці видання „Львів. Комплексний атлас” (відп. редактор О. Шаблій), її члени — в обговоренні „Історичного атласу України, т. 1” Юрія Лози. Комісія видала 25-те число всеукраїнського часопису „Історія української географії”, сім інших монографічних розвідок. Об’ємний звіт, що представляє роботу за кілька років, зголосила *Комісія екотехнологій* (голова Н. Библюк). Комісія разом із Косівським осередком НТШ підготувала черговий том (3) „Праці”, періодично самостійно і з участю дослідників м. Косового проводить свої засідання. Вони присвячувалися „Лісівничій академії наук України”, 130-річчю заснування Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва. Окрема сторінка в діяльності НТШ — це праця *Лікарської комісії* (голова З. Служинська). Тематика засідань комісії: „Розвиток медичних наукових шкіл”, „Сучасні досягнення в медицині та біології”, „Видатні постаті медичного світу — члени НТШ”, „Медики, які загинули у визвольній боротьбі за незалежність України”, „Демографічні втрати як наслідок діяльності окупаційних режимів” і т. д. Також у комісії вийшов ХХ том „Лікарського збірника”, закінчується підготовка ХХІ. Комісія постійно підготує багатогранні конференції (проведені засідання з нагоди 90-річчя П. Пундія, 90-річчя Б. Надраги, 80-річчя Л. Гоцько-Ней), в комісії активно діє Редакційна рада. Її члени беруть участь в громадських заходах, „Шевченківських читаннях”. За 2012 р. члени Лікарської комісії надрукували 78 наукових розвідок, видали п’ять монографічних досліджень.

Осередки НТШ

Осередки НТШ діють по усій Україні. Переглядаючи звіти, зазначимо, що всі наповнені вагомим змістом: Тернопіль і Черкаси, Донецьк і Іва-

но-Франківськ, Рівне, Дніпропетровськ, Луганськ, Косів (це ті осередки, які надіслали на сьогодні звіти). У зв’язку з обмеженим часом зупинимось лише на роботі трьох осередків.

Тернопіль: під грифом НТШ видано три монографії, уже сьомий том „Збірника праць Тернопільського осередку НТШ”. Управа осередку — постійний учасник міських наукових і громадсько-культурних заходів. Осередок регулярно проводить засідання, рецензує видання.

Рівне: підготовлено і видано три монографічні праці, десятки наукових і науково-популярних статей. Винятково активно в осередку працюють секції: літературознавства, фольклористики, етнографії та математичного моделювання і обчислювальних методів. Кожна зі секцій звітує розлогим переліком своїх заходів. Члени комісії займаються перекладацькою діяльністю, беруть участь в наукових форумах багатьох міст України і закордону.

Донецьк: вийшов 34 том „Донецького вісника НТШ”, підготовлено і видано 2-ге число „Хроніки” (за 2008—2012 рр.), вийшло сім монографій під грифом Донецького відділення НТШ. Заслуговує на наслідування популяризаторська і рекламна діяльність НТШ-Донецьк в Інтернеті.

На жаль, мало знаємо про діяльність інших осередків. У 48-му числі „Вісника НТШ” опублікована інформація про діяльність осередку НТШ на Кубані.

IV. Наукова та науково-видавнича діяльність НТШ

Протягом 2011—2012 рр. підготовлено перший том (з планованого 12-томного видання) Енциклопедії „Наукове товариство імені Шевченка” (вміщає 248 гасел, загальним обсягом 600 с.), нині підготовляється другий, формуються матеріали для третього тому. Паралельно ведеться робота над публікацією взаємного листування Михайла Грушевського і Мирона Кордуби (200 листів), закінчується праця над матеріалами „Святоюрської юридики” (XVI—XVIII ст.) міста Львова. Члени НТШ підготували ряд наукових розвідок для видань НТШ.

У поточному році з’явилися монографічні та колективні праці. Традиційно це: 1) самостійно підготовлені і видані в НТШ; 2) підготовлені та видані в НТШ спільно з іншими науковими установами і навчальними закладами; 3) друковані в друкарні НТШ з комерційною метою, без зазначення Товариства у грифі; і 4) книжки, підготовлені і видані в осередках НТШ.

У серії „Записки НТШ” вийшов згаданий ССЛXIII том (Праці Філологічної секції, 738 с.) та ССЛXIV том (Праці Історично-філософської секції, 800 с.) — у друці; серія „Українознавча наукова бібліотека” (ч. 32) представлена книгами: Міхаеля Мозера „Тарас Шевченко і сучасна українська мова: спроба гідної оцінки” (видано спільно з Українським Вільним Університетом та Інститутом українознавства); (ч. 33) Миколи Крикуна „Крізь століття”; окремо дві книжки Івана Головацько-



У залі засідань

го „Музеї визвольної боротьби України. Коротка історична довідка“ (спільно з Громадською радою музею визвольної боротьби України) та „Матеріали до історії біогеографії в Україні“; Зиновії і Олександрі Служинських „Спадковість людини“; Миколи Бандрівського, Лариси Крушельницької „Золоті Михалківські скарби та їх доля“ (спільно з Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича, Львівською національною науковою бібліотекою ім. В. Стефаника та Львівським музеєм історії релігії); праця „Флурензид: від синтезу до лікарського препарату в стандартах лікування туберкульозу і хламідіозу. Тематичний бібліографічний покажчик (1990—2011 рр.)“ (Упорядники: Л. І. Петрух, О. В. Павленко). У малій бібліотеці НТШ з'явилася книжка Сергія Цалая „Вірші“ (ч. 3). У серії бібліографічні покажчики НТШ — ч. 22. „Іван Лукич Бутич. Бібліографія“. Вийшли спізнено два числа „Хроніки НТШ“ (ч. 98, 99). Від імени Світової ради НТШ протягом 2012 р. випущено два числа „Вісника НТШ“: ч. 47 (80 с.), ч. 48 (80 с.). У серії „Праці НТШ“ — згаданий Фізичний збірник (т. ХХІХ), Геологічний збірник (т. ХХХ), Лікарський збірник. Медицина і біологія (т. ХХХІ). Надруковано також програми конференцій, а крім того, 19 комерційних видань.

В Інституті колекціонерства українських мистецьких пам'яток при НТШ вийшли друком „Мальована кераміка Косова і Пістиня ХІХ — початку ХХ століть“ (т. 23); „Анатоль Петрицький. Театральні строї та декорації“ (т. 24). В друці — книга-альбом „Царські врата“, що вийде 2012 р.

Надійшла деяка інформація про видання осередків НТШ. Окремі з них вже отримала Бібліотека НТШ у Львові, а саме:

з Тернополя: монографії: Наталії Гавриди „Літературно-малювальний дискурс творчості Богдана Лепкого“; Ольги Збожної „Учительські та студентські „Громади“ — школа виховання української національної еліти“; Богдана Головина „Христові обручниця“. Видано сьомий том „Збірника праць“ Тернопільського осередку НТШ, присвячений інженерно-технічній проблематиці;

з Рівного: монографії: В. Данильчук. „Рейхс-комісаріат — Рейхові: українці з Рівненщини на примусових роботах в Австрії та Німеччині“; колективна праця — „Реабілітовані історією“; робота І. Марчук. „Ростислав Волошин“;

з Черкас: монографії і збірники: В. Масненко, В. Ракшанов. „Українська хата; Шевченківський світ“. Науковий щорічник (вип. 4); „Збірник праць П'ятих Єфремівських читань“; „Двадцять третя наукова сесія Осередку НТШ у Черкасах“. Збірник статей;

з Донецька: монографії, хрестоматії, навчальні посібники: Г. Гайко, В. Білецький. „Ілюстрована історія гірництва“; В. Білецький. „Релігієзнавство (навчально-методичний посібник)“; О. Задосенко. „Донецчина літературна. Хрестоматія з літератури рідного краю“; О. Терещенко, В. Терещенко. „Всеволод Гаршин і Україна“; В. Смирнов, В. Бі-

лецький. „Підготовчі процеси збагачення корисних копалин. Навчальний посібник“; Донецький вісник НТШ, т. 32. Літературознавство, т. 33. Мовознавство. Історія. Філософія, т. 34;

з Івано-Франківська: „Прикарпатський вісник НТШ“ (чотири випуски п. н. „Число“, „Слово“, „Думка“ і „Пульс“); В. І. Грицишин. „Петрофізична характеристика колекторів нафтових і газових родовищ Карпатського регіону і Дніпровсько-Донецької западини“.

Окремо треба відзначити численні презентації наших видань, участь на Форумі книжок у Львові 2012 р., під час яких книжка НТШ має попит. Видання

НТШ виставляються у кіосках на різних конференціях, під час академій, сесій і не лише НТШівських. Цілеспрямовану роботу з цього огляду проводить книгарня НТШ.

V. Фінансово-господарські питання НТШ 2012 року

Загальна фінансова ситуація НТШ невтішна: вичерпані депозитні рахунки, припинені поштування з-за кордону. Товариство, вживаючи бухгалтерський термін, „на картотеці“. Основним джерелом нашого фінансового забезпечення є книгарня і друкарня. Ці фонди, однак, дрібні і не стабільні, але поки що тільки вони реальні. Іншим джерелом є оплата за друк „Записок НТШ“, яку досі забезпечувало НТШ Америки і чотири оклади в Інституті енциклопедичних досліджень НАН України на підготовку Енциклопедії НТШ, нарешті — членські внески. Були і дрібні спонсорські пожертви. Про це конкретно повідомить Мирослава Ковбуз.

А видатки зростають: збільшились майже вдвоє державні оплати і податки, кожноденно дорожчають друкарські матеріали, не кажучи про девальвацію гривні. Цього року треба було негайно ремонтувати опалення в будинку на вул. Ген. Чупринки, 21.

Доходимо висновку: щоби НТШ продовжувало існувати у своє 140-річчя, потрібна нова політика фінансування, пристосована до нових умов праці і розвитку країни. Спроби контактів із державою (написано бл. 10 листів до президента, прем'єрів, міністрів) не дали результатів.

Потрібне окреме фінансово-господарське менеджменту для Товариства, ширша реклама у засобах масової інформації, зв'язок з впливовими людьми у фінансовому світі України, активне, приватне спонсорування наукової діяльності НТШ і подальше створення стабілізаційного фонду. За приклад цього певною мірою можуть стати успіхи УКУ.

А що відповідає НТШ Америки на цю ситуацію, на кошу якого великі гроші, зібрані в минулому Осінчуком, Падохом, Рудницьким та ін. для функціонування крайових товариств, у тому числі матірнього як однієї спільної, хоч у різних країнах чинної світової наукової організації? Відбулася зміна цінностей. Відповідь така: „Ми нині різні і діємо окремо, різні у нас цілі і завдання...“ При



У залі засідань

тому роль Світової ради як об'єднувального органу для усіх НТШ у світі повністю ігноровано. Ось така ситуація напередодні 140-річчя Товариства — найстаршої громадської наукової організації України.

Якщо негайно не вжити запобіжних заходів і не виробити спільної концепції щодо фінансування НТШ, то діяльність Товариства, починаючи з 2013 р., буде скорочена, особливо її видавничий сектор, а саме: НТШ стане не науковою інституцією, а звичайним клубом приятелів. Така незаперечна правда.

VI. Актуальні проблеми та завдання НТШ на найближчий час

Зміни, які відбуваються в українській державі та суспільстві, вимагають більш дійових кроків НТШівської спільноти для подолання різних труднощів Товариства і подальшого його розвитку. Це стосується як дослідницьких, так і видавничих і, зокрема, як було сказано, фінансово-господарських проблем НТШ. Їх розв'язання, подолання перешкод і дальша реалізація планових програм та проєктів мають сприяти управі Товариства й спільній волі всіх членів НТШ. 2013 р. Наукове товариство ім. Шевченка святкуватиме своє 140-річчя, надходять й інші видатні дати для Товариства. Для реалізації цього потрібно:

— у науково-організаційній діяльності: 1) розробити з початком 2013 р. нову стратегію праці НТШ, зокрема його фінансово-господарської частини; 2) забезпечити цілеспрямовану працю НТШ у дослідницькому та видавничому напрямках; 3) закінчити ділові контакти з Міністерством освіти, науки та спорту України та ВАКом у справі надання статусу „фахових“ найважливішим (принаймні серійним) виданням Товариства, остаточно знявши це питання з порядку денного; 4) врегулювати протягом 2013 р. питання списків номерів ISBN, ISSN для видань НТШ; 5) продовжити наукове описування й кодифікацію книжкових та архівних фондів бібліотеки НТШ; 6) налагодити постійний обмін літературою і систематично розсилати видання НТШ по Україні та закордон.

— у науковій діяльності: 1) поглиблювати контакти з національними та закордонними науковими й навчальними інституціями, насамперед НАН України і різного рівня навчальними закладами України та інших країн; 2) проводити і брати участь у різних конференціях, симпозіумах, академіях, присвячених питанням гуманітарних, природничо-математичних і медичних наук; 3) зосередити окрему увагу на співпраці з осередками НТШ, поглиблювати контакти з крайовими Товариствами різних країн Європи, Америки, також Австралії в науковому та науково-видавничому аспектах; 4) продовжити розширення тих форм і заходів співпраці НТШ, які діяли досі і цілком оправдали себе (це стосується як праці в середині Товариства, так і підготовки проєктів із крайовими товариствами, що діють за кордоном).

— у видавничих справах: продовжувати видавати „Записки НТШ“, „Хроніку“, „Вісник НТШ“ та серії „Українознавча наукова бібліотека“, „Визначні діячі НТШ“ та ін., підготовляти далі 2-й, 3-й і подальші томи Енциклопедії НТШ.

— у фінансово-господарській діяльності: 1) докорінно змінити фінансову політику Товариства; 2) підготувати лист-обіжник до різних українських і закордонних інституцій про стан праці та наболілі проблеми НТШ; 3) Президії Товариства організувати Комітет зі створення стабілізаційного фонду НТШ.

Така загальна інформація про працю НТШ у 2012 р. Звернуто увагу лише на основні види праці. На сьогодні, на жаль, ще не надійшла вся інформація з комісій і осередків. Запрошую до активного обговорення нашої праці та оголошення пропозицій.

Закінчуючи, хочу сердечно подякувати всім Вам за спільну працю в Товаристві протягом 2012 року, зокрема у виданні наукових праць, а також організацію річних сесій та тематичних конференцій, симпозіумів, академій чи семінарів у рамках Товариства.

Окрема подяка належить членам Президії, головам секцій, комісії і, зокрема, головам осередків, які постійно і плідно працюють, збагачуючи своїми дослідженнями та організацією праці національну науку.

Не можу не подякувати тим особам, які щоденно працюють в НТШ. Велике спасибі друкарям, працівникам книгарні, бухгалтерії, секретаряту, передусім Владиславу Бартошевському, Ользі Шерстило, Олександрі Савулі, Галині Остюк, Ірині Мельничук, Ользі Максимишин та Ірині Касьяненко.

Я затягнув час. Прошу вибачення. То раз на рік. Дякую!

Усі доповіді першої і другої частин Загальних звітних зборів обговорювалися. Виступили: д. чл. і чл. НТШ Роман Кирчів, Степан Стойко, Василь Мойшин (Івано-Франківськ), Роксоляна Зорівчак, Володимир Маслюченко, Юрій Кисельов (Луганськ), Ольга Збожна, Богдан Ковалів, Олександр Завадка та ін. У фойє Львівського національного університету ім. І. Франка працювала виставка-продаж наукових і науково-довідкових видань Наукового товариства ім. Шевченка.

Після зачитання Ухвали Загальних звітних зборів Наукового товариства ім. Шевченка 1 грудня 2012 р. відбувся концерт творів М. Лисенка і Ф. Шопена, організований Музикознавчою комісією (голова О. Козаренко). Виступили артисти Лія Стаматакі, Ольга Місьо і Олег Рудницький. Вела концерт відома мистецтвознавець Ніна Дика.

РЕДАКЦІЯ



У залі засідань